

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De commendatione Patientiæ. Cap II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

stionaliter verò non est meritoria aureola. Secundò alios passio quæ quodãmodo est voluntaria, est meritoria, prout meritoriam dicitur, quod de debito fit magis debitum. Dicitur etiam mereri, secundum alios multipliciter. Vno modo est imperitum aliquid de cõgruo: sic boni merentur aliis gratiam. Alio modo de indebito facere debitum: & mereri hoc modo pertinet ad gratiam mediante actu liberi arbitrij. Tertio modo, mereri de debito facere magis debitum: sic meretur quis actu exteriori passione meretur aureolam, in quantum ex charitate eam accipit, & non ipsa voluntate suscipiendi. Plus enim dicit suscipere voluntaria, quam voluntas suscipiendi. Ponit enim ad suscipiendõ, & voluntatem circa ipsam susceptionem: tamen forma nõ exigitur, quod tunc sit actu volũtas, sed sufficit quod voluntas illa fuerit ex qua hæc susceptio est voluntaria, dummodo patienti maneat in charitate. ¶ Et notandum quod patientia in dõque largè sumitur, quandoq; strictè. Patientia largè est circa omne difficile, & circa omnem tẽtationem. Iac. I. Beatus noster suffert tẽtationem. Strictè verò est circa passiones exteriori illatas: actus verò patientiæ est recipere passionem, in qua animus nec succumbat, neque vindictam inferenti appetat.

De commendatione Patientiæ.

CAP. II.

AD commendationem Patientiæ, Primò facit frequentissimè monitio, quam facit Sacra scriptura ad patientiam. 1. Thes. 4. Obsecro vos in domino, vt dignè ambuletis vocatione in qua vocati estis, cum omni humilitate & patientia. 1. Thes. 5. Patientes estote ad omnes. 1. Timoth. 6. Homo Dei sedet in patientia. Hebræ. 12. Per patientiam curramus ad propostum nobis cœramen. Iacob. 5. Patientes estote fratres vsq; in adventum domini. ¶ Secundò, quia patientia valde gloriose triumphat ad gloriã triumphus eius facit, quod ipsa sine ictu, vel respectu hostis vincit. Non leuaret vnã festucam ad hostes ferientes, sed tela eorum retundit, & in corda hostium mittit. In patientia gladius eorum intret in corda ipsorum. Persecutoris gladius in cor eius intrat, quia animã eius occidit. Patientia vincit in domino persecutores, & dæmones, & seipsum. De persecutore patet in beato Vincentio, qui vicit Datianum. Vnde dixit dicitur: debis me plus posse dũ torqueor, quam possis ipse qui torqueor. De dæmonibus verò, idem patere potest, quos patientia in domino tyrum eiecit de dominio huius mundi. Legitur de quodam monacho eremita, quod cum quidã homo malo spiritus repletus eum fortiter in maxilla percussisset, & senex mox

si præbuisse, diabolus statim recessit. Similiter legitur de filia
 cuiusdam primarij dæmonium habente, quod cum quidam disci-
 pulus secū venisset ad domū in qua ipsa erat puella à dæmonio
 vexata, dedit alapam ei: ille autē præbuit ei mox & aliam. Dæ-
 mon autē coactus clamauit, q̄ violenta mandata Dei expellerent
 eum inde, & statim curata est puella. ¶ Patiētia vincit seipsam,
 quod genus vincendi est rarissimum. Est etiam nobilissimū. Se-
 neca in lib. de Naturalibus quæstionib. Innumerales sunt qui
 populos, qui vrbes habuerunt in potestate, paucissimi, qui se ad
 gloriam huius triumphī. Primo facit quod hostis familiarissi-
 mus eo vincitur. Nulla verō pestis efficacior ad nocendū, quā
 familiaris inimicus. Secūdo, quod patiens hostē superat, qui iam
 cū secū in arce. Difficilius verō est, hosti resistere cū inruit
 castram vel arcē, quā si sit extra. Vnde super illud Pro. 16. Me-
 lior est vir patiens viro forti, &c. dicit Gl. Minor est victoria vi-
 bes expugnare, quā extra sunt quæ vincuntur. Terriō, quia qui
 fortior est in fortiori, fortior est in minus forti: & cū aliquis
 multas vrbes expugnauit, si postea seipsum superauerit, nobi-
 lior erit triūphus vltimus præcedentibus, quo victor vrbiū se-
 ptimam deuincit. Ad gloriā huius triūphi etiam facit, q̄ cū in
 tantis triumphis pugnet homo totus contra hostem, hic non pu-
 get, nisi quasi dimidius. Patiētia sancti vicerūt regnā. Pacien-
 tia hominē reddit inuincibilem. Vnde super illud Iob 4. Vbi est
 fortitudo tua, &c. Qui se vincit, cōtra omnia fortis est. Vnus ho-
 mo verē patiens à toto mundo vinci non posset. Senec. Facilius
 est gentē vnā, quā vnū hominē vincere. Idem loquens de
 quodam qui vicit ignē, & duos reges paciētia sua: Ego nō du-
 bito, quin magis laudē trunca illa manus mæci meruerit, quā
 cuiuslibet fortissimi, quā saluam fecit hostiū flammāq; cō-
 tempor, & manū suā in hostili foculo distillantē spectauit;
 donec iussu est, vt inuito ignis eriperetur: hoc tāto magis pu-
 to, quāto rarius est hostē amissa manu vicisse, quā armata. Fe-
 cit bellū inermis & mancus, & illa manus trunca duos reges vi-
 cit. Poëta: Maxima virtutum paciētia pugnat inermis, arma-
 que solet vincere saepe viros. ¶ Legitur q̄ Socrates positus in
 carcere, cū essent qui permetterent eum fugere, noluit exire:
 sed remansit, vt duarū rerū grauissimarū hominibus metum
 auerteret, mortis scilicet, & carceris. Sancti maxime videtur glo-
 riari in his quæ sunt paciētia. Gal. vlt. Mihi absit gloriari, nisi
 in cruce domini. 1. Corint. 12. Libenter gloriabor in infirmitati-
 bus meis, &c. Roman. 5. Gloriamur in tribulationibus. ¶ Tribus

de causis electi gloriatur in tribulationibus. Primò, quia
 strenuos magis decet tribulatio, quam prosperitas. Sicut
 gloriosus est esse in exercitu, quam in balneo. Boëtius: Vir
 piens molestè ferre non debet quoties in certamen forte ad-
 citur. Sic virù fortè non decet indignari, quoties bellicus in-
 puit tumultus. Senec. in epist. Quid enim malit, quisquis vir
 somnum suum classico quam symphonia rumpi? Secundo
 in hoc assimilatur Christo, cui assimilari magnè gloriè est.
 18. Magna gloria est sequi Dominum. Ber. super Cant. Quis
 gloria est spòse assimilari sponso? nihil gloriosius reputat
 Christi portare opprobrium. Idem: Grata ignominia crucis
 ei qui crucifixo ingratus nō est. Gloriosum est militi defen-
 ma regis: sic gloriosum est Christiano deferre stigmata
 sti. Gal. 6. Nemo mihi molestus sit: ego. n. stigmata Iesu
 in corpore meo porto. Augu. Stigmata appellauit, quia
 pœnarum de persecutionibus quas patiebatur: Stigma
 citur punctum, vel nota aliquo ferro facta. Terriò, quia
 tio ostendit eos esse amicos Dei. Apoc. 3. Ego quos amo
 go, & castigo. ¶ Terriò magnū dominium patientiæ. Patienti-
 uiunt persecutores. Prouerb. 12. Qui stultus est, seruet suum
 Nullus adeo seruiuit beato Vincentio vtiliter, vt Darianus
 bricatio ei coronam regni aeterni. Et in Psal. Supra dorsum
 fabricauerunt peccatores. Fabricauerunt, inquam, coronam
 nam. Patientiæ seruiunt æstus & hyems, & omnia aduersa
 di. Sterilitas agrorū implet eius horrea, sterilitas vinearum
 laria. Fures & raptores & alia hominibus noxia seruiunt ei
 domos aliorum exurens ædificat patientiæ domum in car-
 cam pertinet illud Psal. Si consistent aduersum me
 non timebit cor meum. Ipsa confringit potentias, arcum
 gladium & bellum. Omnia enim ista in obsequiū eius con-
 tūtur. Ipsa mors seruit ei, tenebrosū carcerē corporis ter-
 gendo. Mors clavis regia est, quam Deus exhibet ad liber-
 amicos suos à carcere corporis. Ipsa porta est per quam
 Dei effugiunt è manibus persecutorum ad Dei misericordiam
 Prou. 14. Sperat iustus in morte sua. Patientia dominatur
 sibi ipsi. Lucae 21. In patientia vestra possidebitis animas vestras.
 Hoc dominium attenditur in hoc, quòd ipsa cohibet homi-
 inferiorem ab illicito appetitu vindictæ. Cohibet similitu-
 teriorem. Linguam enim cohibet à contumelia, manum à
 lentia. Vnde sicut dicitur de garrulo, quòd nō potest tene-
 guā suam; de homine verò modesto in verbis, contrariū

citur: Sic patiens potens est seipsum cohibere & interius & ex-
 terius ab his quæ pertinent ad vindictam. Et quantum ad hoc,
 dicitur patiens animam suã possidere. In homine impatiẽte do-
 minatur ira vel furor, & eũ possidet. ¶ Quarto, quòd hominem
 dicit. Pateriens sapienter agit ad hoc vt debita sua soluat. Ipse sa-
 pienter acquirit, sapienter custodit, & multiplicat: sapienter de-
 bita soluit, nihil de suo in solutione expẽdendõ, sed faciẽdo vt
 hostes sui ea soluant, dum iniurias ab eis illatas patienter susti-
 net, quæ sunt velut aurum & argentum & lapides pretiosi, qui-
 bus à debitis suis absoluitur. Job 37. Ab aquilone aurũ veniet.
 Ipse de his quæ nullius valoris videntur esse, debita sua soluit:
 vt sunt mala pœnæ, mors scilicet, infirmitas, & similia. Mors
 enim ei pretiosa est. In Psalm. Pretiosa in conspectu Domini
 mors sanctorum eius. Aug. in lib. de Ciuit. Dei: Quid pretiosus
 quam mors, per quam fit vt omnia delicta dimittantur, & meri-
 tum accumulatus augeatur? Pateriens de hoc quod necesse habebat
 expendere, à debitis suis se absoluit, & insuper regnum cælo-
 rum emittit: vt patet in martyribus, quorum mors per quam ne-
 cessario transire erant, ab omni pœna eos absoluit, & regnum
 celorum eis acquirit. Pateriens sapienter acquirit: quia sine suo
 labore, labore scilicet persecutoris qui materiam coronæ per-
 petuæ ei ministrat. Et in hoc est melior vir patiens viro forti.
 Prou. 16. Fortis enim multo labore diuitias spirituales acqui-
 rit, vigilando, ieiunando, peregrinando. Pateriens etiam con-
 seruando sapienter agit. Si enim persecutor in aliquo temporali
 damnificat hominem patientem, ipse quæ sibi remanet, maximè
 spiritualia, diligenter custodit. Nõ minor est virtus, quam quæ-
 rere, parua tueri. Ecõtrario impatiẽs si ei auferatur aliquid ter-
 renum, ipse proicit spiritualia bona. Prouerb. 19. Qui patiens
 est, non sustinebit damnum. Eccl. 2. Vx his qui perdiderunt su-
 stinentiam. Pateriens etiam multiplicando sapienter agit. Ipse
 enim mala in bona cõuertit. Ipse de malis commodum suũ fa-
 cit. Ipse non experitur quicquã mali. Eccl. 8. Qui custodit præ-
 ceptum, non experietur quicquam mali. Esa. 3. Dicite iusto
 quoniam bene &c. Patienti in omnibus aduersis bene accidit,
 quia iuxta verbum Gregor. nulla nocebit aduersitas, si nulla
 dominetur iniquitas. Patientia ariditate paupertatis vberius fru-
 ctificat. Ipsa ad modum vrsi verberibus impingatur, & vt Sa-
 lamandra, de igne tribulationis viuit. Et ad modum asini
 pungitiuis pascitur, & vt struthio ferrum & alia dura comedit.
 Quia gaudet patientia duris. Ipsa ad modum piscis marini aquis

tribulationum nutritur. Et lapides in panes conuertuntur: quibus enim impatientes lapidantur, patientes pascuntur & nutriuntur. Patientie donum à Deo datum est, vt alar suos in fame. Fames enim est eorum refectio. Patientia est desertum & horum voluptatis. Patientia est velut aurum quod igne tribulationis depuratur. Homo impatiens est vt palea quæ ibi exurit. Aug. lib. de Ciui. Dei: Sicut aurum sub vno igne rutilat, palea fumatur: vbi palea comminuuntur, frumenta purgantur: Ita vna cadere que vis irruens, bonos probat, purificat, malos damnat, vana exterminat, vnde in eadem afflictione mali Deum detestantur & blasphemant, boni Deum precando laudant. ¶ Quinto capite iram Dei & proximi mitigat. Prouer. 25. Patientia lenit iram. Bernard. Vapulem sanè vt male operans, si mihi flagellauerit, merita computentur: forsitan miseretur flagellato, qui in se non inuenit meritum quod remuneret. Prouerb. 15. Vir iratus prouocat rixas: qui patiens est, mitigat suscitatas. ¶ Sexto quod Christo vicem reddit. 1. Pet. 2. Christus passus est pro vobis, vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius. Psal. Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? Vult Christus vt aliqua patiamur pro eo, sicut ipse passus est pro nobis. Vnde cū comedisset de pisce asso, dedit reliquias discipulis suis. Luca. vlt. Piscis assus est Christus passus. Vnde Christus communicare discipulos passioni suæ. ad Coloss. 1. Adimpleo ea quæ desunt passionum Christi in carne mea. ¶ Primo, quod hominem quasi martyrem facit. Gregor. Sine fide vel flammis martyres esse possumus, si patientiam in animo non raciter cõseruamus. ¶ Octauo, quod mira facit. Gre. Ego viderem patientiæ signis & miraculis maiorem puto. Si patientia habens aliquid mortiferum biberit, non ei nocebit. Sermo venatus quæ audit, in medicinam ei vertitur. Patienti nox aduersum vt dies illuminabitur: ita enim clare videt in nocte aduersum sicut in die prosperitatis, vel etiã clarius. Et implet Dominus illam promissionem Esa. 43. Cum transieris per aquas, tecum erit, & in igna non operiet te: cum ambulaueris in igne, non comburent te. homo patiens est vt rubus ardens absque læsione. Exo. 3. Homo patiens est vt pueri quos Deus in igne Babylonica fornacis vivos seruauit. Daniel. 3. ita accidit homini patienti, sicut accidit beato Tiburtio, qui cū nudis plantis incederet super carbones ardetes, videbatur ei quod super roseos flores incederet. Prouer. 6. Nunquid potest homo ambulare super prunas, & non comburentur plantæ eius: homo patiens hoc potest. ¶ Nono, quod

patientia multum ad sapientiam facit. Prou. 14. Qui patiens est
 multa gubernatur sapientia. Homo impatiens non solum est stul-
 tus, sed quasi insanus, quia ira furor breuis est. Pro. 19. Doctri-
 na viri per patientiam noscitur. Grego. Tanto quis ostenditur
 minus doctus, quanto minus patiens conuincitur, quum Domi-
 nus qui sapientissimus est, sit patientissimus, in fine mundi iniu-
 rias suas vindicaturus est. Qui magis patiens est, magis sapiens
 est, & magis Deo assimilatur. Prover. 14. Impatiens operabitur
 stultitiam. In eodem: Qui impatiens est, exaltat stultitiam sua.
 Decimo, quod patientia statui huius exilij multum congruit.
 Apoc. 13. Hæc est patientia & fides sanctorum. ad Heb. 10. Patien-
 tia vobis necessaria est, vt voluntatem Dei facientes reportetis
 promissionem. Ministri Dei qui sunt de ecclesia militati multum
 indigent patientia, sicut illi qui sunt in bello, multum indigent scu-
 to vel alijs armis. 2. ad Corinth. 6. In omnibus exhibeamus nos-
 met ipsos sicut Dei ministros, in multa patientia. Et inter ea quæ
 continentis sunt, primo ponit Apostolus patientiam. 1. ad Cor.
 13. Caritas, inquit, patiens est, benigna est. Qui in hac vita est
 obique patientia, est quasi homo sine cappa in tempore pluuiali,
 & licet homo inermis in medio hostium suorum. ¶ Undecimo,
 quod patientia vestis purpurea est, valde decens in electis Dei.
 Coloss. 3. Induite vos sicut electi Dei viscera misericordiae, be-
 nignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam. Patientia vlti-
 ma ponitur quasi ordinans & protegens ceteras virtutes. Pro-
 ver. 17. legitur de hac purpura, Byssus & purpura indumentum
 eius. ¶ Duodecimo, quod ipsa animam perficit. Vnde super illud
 Job 4. Perfectio viarum tuarum dicit glo. De patientia perfe-
 ctio nascitur. Iacobi 1. Patientia opus perfectum habet. Habet cæ-
 teras virtutes opus perfectum quantum ad sufficientiam: sed patien-
 tia, quantum ad excellentiam. Patientia vitam feliciter consum-
 mat. Ipsa enim efficit ne vir iustus in tormentis deficiat. ¶ Ter-
 tiodecimo, quod ipsa est radix ceterarum virtutum. Vnde dicit
 Gloss. super illud Lucae 21. In patientia vestra possidebitis ani-
 mas vestras. Patientia est radix & custos omnium virtutum, quia si-
 cut radix portat plantam cum ramis suis & fructu, ita patientia por-
 tat omnia onera quæ sibi imponuntur. ¶ Decimoquarto, quod
 ipsa rosa est quantum ad redolentiam & ruborem martyrij. Patien-
 tes enim dicere possunt illud: Propter te mortificamur tota
 vita. Martyrium patientiæ quandoque durat quadraginta annis;
 quum martyrium beati Laurentij paruo tempore finitum sit.
 De redolentia dicit Grego. in Moralibus: Sicut aromata odo-

rem suum, quum incenduntur, expendunt: ita viri sancti omnia
quod de virtutibus redolet in tribulationibus innotescunt. In
in libro de ciuitate Dei: Non qualia, sed qualis quisque patientiam
interest. Nam pari motu exagitatum vel exhalatum, horribiliter
tenniter, & suauiter fragat vnguetum. ¶ Decimoquinto, quod
valde efficax est ad acquirendum cælum. Hier. Non nisi per patientiam
impleretur quod dicitur, Regnum cælorum vim patientiam
& violenti rapiunt illud. Matt. 11. Vnde quum in aliis beatorum
nibus fiat promissio de futuro, patientibus dicitur regnum
esse de presenti. Mat. 5. Beati qui persecutionem patientiam
propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Quod
cimo sexto, quod animi magnitudinem ostendit. Senec. Magnitudo
animi est, iniurias in summa patientia pati.

*De his que iuuant Patientiam, de Tribulatione, & multiplicatione
utilitate.*

CAP. III.

TRia verò videntur multum iuuare patientiam, scilicet
scriptura sacra, oratio, sancta meditatio. Scriptura sacra
in Psal. Patasti in conspectu meo mesam aduersus eos qui
lant me. Mensant inquam scriptura. Pro. 30. Omnis sermo
clypeus ignitus est sperantibus in se. Oratio multum iuuat
eum patientia vel eius profectus donum Dei sit. Vnde in Psal. Ab
patientia mea. Et iterum: Tu es patientia mea. Item oratio gratiam
petrat qua tribulatio refrigeratur. Eccl. 18. Nonne ardorem
frigerabit ros? Hier. 17. Dicitur de ligno plantato iuxta aquam
non timebit cum venerit aestus. Ideo Dominus Matt. 26. appropinquante
tribulatione passionis, discipulos monet ad orandum
vigilate, inquit, & orate ne intretis in tentationem. Et Luca. ante
dicta tribulatione ante iudicium venturam monuit eos ad
Vigilate, inquit, omni tempore orantes, ut digni habeantur
gere que ventura sunt. Esaiæ 19. Clamabunt ad Dominum
in die tribulationis, & mittet eis saluatorem. In Psal. In tribulatione
inuocasti me, & liberaui te. Iac. 5. Tristatur aliquis vel
oret. Meditatio etiam iuuat patientiam. Preuenit enim tribulationem,
& ad eam preparat maximè meditatio de his que fideles
Vnde fides & patientia sociantur. ad Heb. 6. Imitatores eorum
fide & patientia hereditabunt promissiones. Et Apoc. 14. Hæc
patientia & fides sanctorum. De preparatione ista tægitur
2. Prepara animam tuam ad tentationem. Psal. Ego autem
gella paratus sum. ¶ Meditatio verò preparans ad tribulationem
diuidi potest in quinque species. Quarum prima versatur
exempla. Secunda, circa ea que fecimus. Tertia, circa ea que
runtur.